

Colonias Centenarias

19

"Que os pioneiros do teu verdadeiro desenvolvimento te possam levar, através de todas as vicissitudes, a realização dos grandes e gloriosos destinos que, em seus altos desígnios, a Providência te reserva!"

Dom Atílio Euzébio da Rocha:

Com toda a certeza, o atual Centenário forma um dos mais preciosos "sinais dos tempos" e evidencia com clareza meridional que Deus é o Autor e Senhor da vida e a vida não é senão a exata e fiel execução dos Planos Divinos; prova antes de mais nada que "não progredir é retrogradar", fazer marchar em oposição ao progresso, à evolução; máximo o homem deve sempre "ser mais, querer mais, alcançar mais"; e sempre e unicamente no mais legítimo, nobre e positivo sentido destes termos. E neste sentido que se explica o cristosmo de D. Atílio "conserva-te assim erguida, o Curitiba, e continua a subir sempre nas abençoadas conquistas da cultura e da civilização!"

É justamente por este superior prisma que também avaliamos e publicamos o seguinte novo impulso e motivo de legítimo orgulho que à nossa DOM PEDRO causou naquele memorável e, não sem maior significação cheilo, do extante sol domingo 29-8-54, o seu primeiro Sacerdote, Pe. Lourenço Biernacki, filho de Antônio e Francisca Wałęga. Em seguida, a 24-3-57 o Pe. vigário Wisłiński lança a bênção à pedra fundamental da aprazível Casa Canônica. Aos 8-XI-64 há a inauguração do formidável Salão Paroquial, determinado pelo exemplar florescimento das eficientíssimas Associações Religiosas, promovedoras no mesmo tempo do desenvolvimento social, como a típica anual Festa da Batatinha, iniciada em 1962; ou os invulgares êxitos do Grupo Folclórico do Pe. Vitor Paszek, obtidos até em Porto Alegre (1966) e apresentando-se na TV (1971). Não menos exuberante era também a entusiasta, pois a primeira na Igreja local, ordenação, por D. Manuel, do Padre João Lukaszynski, filho de Antônio e Helena Pienta.

Neste interim legalizaram-se as modificações da propriedade das Irmãs e a 31-8-57 efetua-se o Convento de Cessão do Prédio Escolar, entre a Congregação e o Governo Estadual. Naquela época, já eram terminadas, em atenção à justa solicitação por parte da R. Madre Provincial, as novas salas de aula. A inauguração porém de todo o novo e vistoso complexo concretizou-se pela solene bênção oficiada por D. Pedro Fedalto na presença de outras tantas autoridades em 12-11-72, passando a denominar-se Colégio S. Estanislau e Casa Escolar Dom Pedro II e enquadrando-se, por força da Lei, no atual sistema, o fundamental. O presidente da dinâmica Comissão da Igreja e da construção era Antônio Lukaszynski, sucessor de Isidoro Nalepa, e Ludovico Sikora o tesoureiro. Se entretimentos os acidentados serviços da duplicação da Rodovia do Café parecem gerar óbices, no-la acclamamos com as esperanças que p. ex. a Rua das Flores brinde a Curitiba.

Certamente o aspecto ou caráter religioso da nossa DOM PEDRO, em todas estas marcadas realizações jamais ficar postergado; ao contrário era sempre a sua alma e forma-motiz, como por outro lado a vicentina dedicação do sempre presente Padre e a nunca falha cooperação da sem medida atenta boa vontade dos taumaturgos paroquianos foram as benditas Duas Asas de todos estes vigorosos voos e efeitos. Graças a esta feliz, permanente e realmente humano andar - Juntos DOM PEDRO não é hoje nas suas centenárias páginas e glórias uma simples ex-colônia nem povoação qualquer. É sim Paróquia formosa e perfeita pela posse de seu primeiro vigário, Pe. Wendelin Świerczek CM, na significativa festa dos Santos Reis, dia 6-1-1975. Efectivamente, realizou-se esta histórica cerimônia com a assistência das Autoridades de estilo e sendo escrupulosamente observada, a pomposa forma da Praxe Canônica, tão de acordo com os mistérios tratados e com o sublime ensejo de proporcionar maior entusiasmo, incentivo e proveito aos erregios paroquianos reunidos em peso e em marcha para um mundo melhor.

SEJA UM FUTURO OFICIAL, JOVEM BRASILEIRO

Estude por conta do Governo Federal, ingressando na Escola de Especialistas de Aeronáutica ou no Curso de Formação dos Sargentos do Exército Brasileiro. Elas farão de você em apenas 24 meses, um sargento da FAB e Técnico de Vôo ou Terra ou Sargento do Exército. Futuros oficiais da FAB ou EXÉRCITO.

Não é preciso apresentar qualquer diploma. Idade de 16 até 23 anos incompletos.

Solicite gratuitamente, por carta, as instruções necessárias, de acordo com a PORTARIA N.º 371-GM/3 do MINISTÉRIO DA AERONÁUTICA e Instruções do MINISTÉRIO DO EXÉRCITO.

No seguinte endereço:

PREPARATÓRIO AVIAÇÃO MILITAR Rua Capitão Salomão n.º 80 - 2.º C.º J. Caixa Postal 557 - SP - CAP.

Preencha urgentemente o cupom abaixo:

Name: _____ Rua: _____ N.º _____ (Endereço por onde passa o carteiro) Bairro: _____ Cidade: _____ Estado: _____ Caixa Postal: _____ C.E.P.: _____ Idade: _____ Grau de instrução: _____ É reservista? _____

Mensagem do Presidente ao Povo Japonês

TOQUIO — O presidente Ernesto Geisel pronunciou o seguinte discurso, durante o banquete que se transferiu para o imperador do Japão, no salão Sumio-No-Ma, no Palácio Imperial:

"Majestades imperiais — esta é a primeira vez que um chefe de Estado brasileiro visita oficialmente o Japão. Sinto-me feliz e honrado por me haver cabido esse privilégio. Minha estada em solo nipônico espero venha a ser uma demonstração das boas relações que existem entre nossos governos, expressão da sólida amizade que a nós, dois povos e penhor da disposição que a ambos anima, de torná-la permanente.

Aqui estou, depois de longa viagem por terras antípodas à de meu País. E, no entanto, sinto natural a atmosfera que me cerca, desnecessário qualquer esforço de adaptação. Não há nisso motivo de surpresa. O Brasil e o Japão tornaram-se de há muito, países próximos. A maneira de ser japonesa, por diferentes que seja da nossa, é familiar aos brasileiros. O Brasil é o País que, fora do arquipélago nipônico, acolheu

o maior contingente de sangue de origem japonesa. Somos gratos a esses japoneses que se transferiram para o nosso País e ajudaram a construir a prosperidade da nação brasileira. Seus filhos e netos fazem hoje parte das gerações nacionais que prepararam, orgulhosamente, o Brasil de amanhã.

RAIZES PROFUNDAS

Poderel, agora, sentir de perto as raízes profundas desta cultura que, nos tempos modernos, soube harmonizar tão perfeitamente a técnica ocidental à tradição oriental. O Japão não é apenas uma grande potência econômica. Sua maior riqueza é a disciplina ética de sua genética, sua dedicação à pátria, sua tenacidade capaz de transformar desafios históricos em milagres humanos.

Essa vitalidade da nação japonesa é a grande impressão que se colhe ao chegar a este solo milenar.

Pensando no entendimento entre nossos países, peço todos os presentes que se juntem no brinde que faço a suas majestades e ao imperador e a imperatriz do Japão e, em nome do brasileiro, ao povo amigo do Japão."

TRAÇO DE UNIÃO

Creio que reside aqui um grande traço de união entre nossos povos. O Brasil é, também, um País que tem consciência de sua energia e que a emprega, com entusiasmo.

Tomás Coelho — Araucária Comemoração do Centenário da Colonização Polonesa

26 DE SETEMBRO DE 1976

PROGRAMA:

- 9,00 horas — Recepção das Autoridades. Local: Início da Avenida Centenário. 9,20 horas — Hasteamento das Bandeiras. 10,00 horas — Santa Missa, concelebrada por Bispos e Sacerdotes nascidos em Tomás Coelho. 12,00 horas — Inauguração do Monumento em homenagem aos Pioneiros. — Churrascada e diversões durante a tarde. 16,30 horas — Coroação da Rainha do Centenário. 17,00 horas — Sorteio de prêmios. 19,00 horas — Balé do Centenário na Sociedade Sto. Ildoro.

O Padre Vigário, a Comissão do Centenário, a Superintendência do Centenário da Imigração Polonesa ao Paraná retribuem o seu preito de gratidão a quantos com sacrifício, trabalho e amor construíram esta comunidade.

Muitos, em busca de pão, partiram para outras plagas, fundando comunidades. A todos convidamos para que participem das solenidades que serão realizadas no dia do Padreiro São Miguel, cuja festa celebraremos a 26 do corrente.

COMISSÃO ORGANIZADORA DO CENTENÁRIO DE TOMÁS COELHO

Supervisão: Padre João Pawlik — Vigário. Colaboração: Prefeitura Municipal de Araucária; Prefeito Dr. José Tadeu Saliba; Vice-Prefeito Júlio Grabowski.

NOS PERAUS DO RIO DAS ANTAS

No jornal O PIONEIRO de 31 de agosto de 1976, — bi-semanário que se publica na cidade de Casias do Sul, o Ilustre jornalista Prof. Mário Gardelin escreveu o seguinte artigo: LIBERDADE NOS PERAUS DO RIO DAS ANTAS. Com a devida vênia o LUD publica esse interessante artigo que mostra, entre linhas, a surpreendente aceitação alcançada na área cultural existente pelo pequeno-grande livro NOS PERAUS DO RIO DAS ANTAS de autoria do Pe. Frei Paulo Waśowski e vertido para o português pelo Pe. Frei Alberto V. Staniński.

Nota da Redação. J. L. Waśowski... Naturalmente, é nome polonês. Lendo-o assim, com as abreviações, poderíamos pensar que se trate de nome de algum comentarista do "Quo Vadis" de um daqueles impressionantes gênios de literatura da Europa Central. Porém, nada disso. É, apenas, o nome civil de um frade, que na benemérita Ordem Capuchinha se chamou modesta e oficialmente Pe. Frei Paulo de Alfredo Chaves.

Nasceu na década de 1890, no acidentado vale do Rio das Antas. Cursos o primário, o gísnio e o liceu na hoje Veranópolis. Troux o curso de filosofia e teologia nos conventos da Ordem a

qual se encorpou definitivamente. Na larga folha de serviços prestados na esfera religiosa e educacional, entra o preloso livrinho com cerca de cinquenta páginas, intitulado NOS PERAUS DO RIO DAS ANTAS, escrito em polonês castiço, segundo afirma o tradutor Pe. Frei Alberto Victor Staniński. O livro é de uma humanidade decantadora. Não é, pois, sem o coração comungado que se lê a dura batalha que um núcleo de imigrantes poloneses teve de sustentar nas barrancas do correnteoso e traçozeiro rio das Antas, buscando a sobrevivência, a dignidade e... a liberdade. Confesso que eu desconheço o episódio que aqui vai resumido. No século passado, o Governo Brasileiro encaminhou para a antiga Colônia Alfredo Chaves numerosas famílias de imigrantes poloneses. Gente brava, robusta e sofrida. Receberam as piores sobras de terras. Foram obrigados a viver isolados dos pequenos centros da então nascente civilização. Permaneceram, entretanto, mais unidos a Deus, mercê da sua trepidante e transbordante fé. Decorridos alguns anos apenas, quando já se viam as primeiras roçadas, as primel-

rações. Partilho da admiração de todos os brasileiros pelo extraordinário exemplo que nos dá a história da nação japonesa — lição de esforço, de confiança e de determinação.

Poderel, agora, sentir de perto as raízes profundas desta cultura que, nos tempos modernos, soube harmonizar tão perfeitamente a técnica ocidental à tradição oriental. O Japão não é apenas uma grande potência econômica. Sua maior riqueza é a disciplina ética de sua genética, sua dedicação à pátria, sua tenacidade capaz de transformar desafios históricos em milagres humanos. Essa vitalidade da nação japonesa é a grande impressão que se colhe ao chegar a este solo milenar.

TRAÇO DE UNIÃO

Creio que reside aqui um grande traço de união entre nossos povos. O Brasil é, também, um País que tem consciência de sua energia e que a emprega, com entusiasmo.

LUD NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZALOŻONY W 1920 ROKU "LUD" (O POVO) O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA - FUNDADO EM 1920 KURYTYBA — 28 września (setembro) — 1976 — Nr 3.496 — (39/76)

Niespodzianka w Szwecji SOCJALNA DEMOKRACJA UTRACIŁA WŁADZĘ PO 44 LATACH RZĄDÓW

Ostatnie wybory do parlamentu szwedzkiego przyniosły niespodziewane zwycięstwo opozycji nad partią socjalno-demokratyczną, która od 44 lat (1932 roku) rządziła państwem. Do opozycji należały partie: centralna (zdobyła 86 krzeseł), konserwatywna (55 krzeseł) i liberalna (39 krzeseł). Socjaliści osiągnęli 152 krzeseł, komunistki zaś 17. Obecnie opozycja stanowiącą będą partie socjalna i demokracja i komunistki.

Według opinii prasy szwedzkiej — socjalna demokracja przegrała wybory główne dlatego, że większość obywateli obawia się całkowitej kontroli rządu nad życiem mieszkańców oraz projekt budowy 5 nowych siłowni atomowych (3 już działają), czemu sprzeciwia się opinia publiczna w Szwecji.

W wyborach głosowało 6 milionów obywateli począwszy od 18 roku życia. W Szwecji nie ma senatu, jest tylko parlament złożony z 349 posłów. Dotychczasowy premier Olof Palme ustąpił ze stanowiska po 7 latach rządów. Aktualnie Szwecja zalicza się do najzamożniejszych państw w świecie. Roczny dochód na głowę wynosi 7 tysięcy dolarów. Inflacja dochodziła zaledwie do 3 procent. Wielkie reformy społeczne zawięzwała Szwecja socjalnej demokracji jak np.: emerytura po 65 latach płatna w 70 proc. otrzymanej pensji; 40 godzin pracy w tygodniu; 6 miesięcy urlopu dla matek po porodzie; pomoc rządowa w kupnie domu lub w placeniu lokatorskiego; emeryci mają bezpłatną podróż takśami (wyznaczona ilość km) oraz różne reperacje w domach; gratisowe studia wszelkich stopni, asystentia lekarska itp.

Dotąd każdy obywatel zamnożył w kieszeni 55 procent z dochodów. Na marginesie dodajmy, że tak bogaty kraj jak Szwecja posiada smutny rekord odnośnie liczby samobójstw. Do tego przyczynia się zapewne pornografia w prasie, telewizji, w kinach oraz całkowita wolność na tle seksualnym. W takiej atmosferze wychowywane są dzieci i młodzież.

Chiny pod znakiem zapytania NASTĘPCA MAO I PROGRAM EKONOMICZNY

Widomym jest od dawna, że w imię partii chińskiej ścierają się ostro dwa odłamy: lewicowy — pod egidą Mao oraz umiarkowany — któremu przewodniczył wybitny liderzy partii Lin Shao-chi, marsz. Pin Pao oraz odsunęty niedawno od wszelkich wpływów Teng-Hsiao-ping. Lin Shao-chi i dzieki temu od umiarkowany program odniósł sukces. Zachodzi pytanie, czy na długo? Wszystko będzie od tego, który z dwóch odłamów dostanie się teraz do władzy, po zgonie Mao.

Lin lewicowa Mao polegała na tym, że dotąd administracja fabryk została w rękach robotników; handel zagraniczny był ograniczony; robotnicy nie mieli zachęty do pracy, ponieważ ich zarobki były małe i ograniczone; technicy i uczeni musieli pracować w fabrykach razem z robotnikami. Te zarządzenia zaprowadził Mao, obawiając się, by "czysty" marksizm nie został zarzucony kapitalizmem.

Drugi tymczasem odłam Mao-Tse-tunga Chiny zrobili wielki krok naprzód w sektorze przemyślowym i rolniczym. Tak np. w ub. roku narodowy dochód brutto wyniósł sumę 299 miliardów dolarów, czyli 2 razy tyle jak w 1966 roku. Produkcja rolno-dla do 280 - 285 milionów ton, przemysłowa zaś wzrosła o 7 procent. Chiny stały się potęgą atomową i kroczą na drodze potęgi militarnej. Jeszcze za życia Mao trwała zacięta walka z tzw. "trzemą trójką" rosyjską: zaprowadziła wojny dyssypliny wśród robotników w fabrykach, podniósł im płace stosownie do stopnia produkcji oraz pozostawił techników i uczonych w laboratoriach, a nie zmuszać ich do pracy fizycznej.

Idea te lansował Teng, żądając równocześnie "importu" technologii z innych państw tak koniecznej do szybkiego rozwoju ekonomicznego. Mao nie sprzeciwiał się modernizacji Chin, lecz metodą jakie odłamy umiarkowany uściwiał zaprowadzić w kraju.

BRASILIA — Projekt reformy władzy ustawodawczej w Brazylii będzie pod obrady Kongresu z początkiem listopada br. Zatwierdzenie projektu oczekiwane jest na początku przyszłego roku.

PARYZ — Organizacja Wspólnoty Europejskiej postuluje na swej sesji powołanie do życia parlamentu europejskiego przez zachodnie, który wybrany będzie w przyszłym roku przez powszechne wybory przeprowadzone przez parlament członków.

FLADELFA — Prezydent Ford i Jimmy Carter, dwaj kandydaci — rywale na prezidenta USA, wystąpili w telewizyjnym amerykańskim twarzą w twarz, odpowiadając na liczne zapytania kilku dziennikarzy. Mówi się, że Ford spisał się lepiej.

SALISBURY — Premier Rodezji Ian Smith przyjął propozycję USA i Anglii, by w ciągu 2 lat oddać władzę w rejonie większości złożonej z Murzynów. Do tego czasu rządzić ma rząd utworzone z przedstawicieli białych i czarnych.

Arch. MARCEL LEFEBVRE — lider katolików tradycyjalistów przyjęty został niedawno na audiencję przez Papieża Pawła VI. Opinię spotęgowano się ostatecznego zatwierdzenia zatargu między Lefebvre a Stolicą św. Niesłody, do tego nie doszło. Zatarg ten trwa nadal choć w formie, znacznie łagodniejszej.

RAYMOND BARRE, 52 lat, został mianowany premierem Francji przez prez. Giscard'a de Mairie Jacques Chirac. Wyborcy ten tamie 17-letni, trójmiesięczny, który każdy premier należał do ruchu degaulistowskiego. Konstytucja V republiki Francuskiej z 1958 r. dała zbyt wielką władzę prezydentowi, ograniczając do minimum dyktetywny premiera.

RIO — Brygadier Eduardo Gomes był ministrem Lotnictwa licząc obecnie 80 lat obchodził swe urodziny 20 września. W tej okazji 4 kapelanów wojskowych odprawilo Mszę św. w apartamentach brygadiera w obecności licznych jego przyjaciół.

RIO — Władze federalne powzięły plan zarzynienia wielkich zapór wodnych istniejących na terenie Kraju, by zaopatrzyć ludność w cenną proteiny zawartą w mięsie ryby. Najbliższym planem jest to małe wodnoelektryczne na rzeki najbliżej miasta.

WASZYNGTON — Lotnik sowiecki Wiktor Bełenko, znajdujący się już w USA, wyjawiał członkom Pentagonu wszystkie szczegóły odnoszące się do sowieckich instalacji wojskowych na Syberii dotąd całkowicie nieznanych.

MEKSYK — Ponad 85 państw należących do tzw. Trzeciego Świata ma otworzyć swoje centrum informacyjne (pool) z siedzibą w Hawanie (Kuba), które zajmie się problemami ekonomicznymi i społecznymi tych państw. Ich problemami bowiem mało interesowały się wielkie zachodnie agencje informacyjne.

BRASILIA — Technicy brazylijski i amerykańscy współpracować będą ze sobą w opracowaniu projektów wykorzystania energii słonecznej i przypływów morskich dla celów energetycznych.

WARSZAWA — Episkopat Polski zapowiedział do narodu, by wspólnie przeciwstawić się przedziurawieniu państwa, kraju, a równocześnie wystąpił przeciw cenzurze rządowej, domagając się dla Kościoła dostępu do środków masowego przekazu, by odparć skutecznie ataki prasy przeciw wierze i moralności chrześcijańskiej.

NOVA IGUAÇU — Pr. Adriano Mandarino Hippolito, biskup diecezji Nova Iguaçu (stan Riocki) został porwany przez 6 terrorystów z D. Adriano Mandarino Hippolito, biskup diecezji Nova Iguaçu (stan Riocki) został porwany przez 6 terrorystów z

PASADENA — Obecność lodu na powierzchni Marsa daje uzasadnienie nadziei na istnienie życia organicznego na czerwonej planecie.

Komentarze ministra Planowania WIELKIE OSIĄGNIĘCIA Z WIZYTY PANA PREZYDENTA W JAPONII

Spółród 4 ministrów, którzy należeli do switych Prezydenta podczas jego wizyty w Japonii, wyniki umów podpisanymi między Brazylią a Japonią omówił szczegółowo w Japonii minister Planowania — Reis Veloso. Na pierwsze miejsce wybiła się umowa o eksporcie brazylijskiej rudy żelaznej do Japonii, który w terminie 17 najbliższych lat przyniesie Brazylii dewizy w sumie około 5 miliardów dolarów. Dotąd głównym eksporterem tego produktu do Japonii była Australia.

Dozwole również do podpisania umowy na budowę wielkiej fabryki aluminium (Albrás) w rejonie Amazonas, wykorzystując energię elektryczną dostarczoną przez elektrownię wodną w Tucuruí (w dolinie rzeki Trombetas). Elektrownia i budowlana dzięki inwestycjom Francji w sumie 700 milionów dolarów (dostarczy energię obliczoną na 6 milionów kilowatów) i będzie gotowa w 1981 roku — właśnie w terminie gdy pojdzie w ruch Albrás. Inwestycje japońskie na budowę nowego portu Praia Mole, na rozwój gospodarki rolnej w Minas (Cerrados), na wywóz celulony z Brazylii — wyniosła sumę 1,6 miliarda dolarów. Przewiduje się nadto zwiększenie eksportu brazylijskiego odnośnie soli, kukurydzy i cukru za sumę 600 milionów dolarów, dzięki czemu zmniejszy się wybitnie deficytowy bilans handlowy na korzyść Brazylii. Oprócz zwiększenia o 60 procent eksportu rudy dostarczy jej Japonii, Brazylija dostarczy jej (milion ton rudy ulepszonej (minierio beneficiado) oraz płyt stalowych w terminie 17 lat wartości 2,3 miliardów. Ogólnie biorąc, umowy podpisane między Brazylią a Japonią oplewają na sumę około 10 miliardów dolarów, co stanowi rekord światowy, nienawydotany dotąd w umowach handlowych.

Przedsiębiorstwo przemysłowe, różnych zakładów rządowych i prywatnych, rzek i rzeczek. Równocześnie Sekretariat ten będzie czuwał nad rozwojem 578 muniypaliw państwowych, zwłaszcza nad ich przemysłem, by powiązać je z przemyśłem, odpowiedzialnie za odpowiadanie wiednie środki przeciw zanieczyszczeniu powietrza. Prawo powyższe wprowadzone będzie powoli i z rozważeniem, by nie hamować nowego rozwoju ekonomicznego z jednej strony, z drugiej zaś by nie powodować bezrobocia przez pochopne zamknięcie fabryk czy zakładów zanieczyszczających powietrze czy wody rzek. Dlatego końca roku musi zrobić szczegółowy rejestr 60 tys.

Przemysłowe muszą zaprowadzić filtry i inne ulepszenia, by prawo o ochronie środowiska było ostatecznie wprowadzone w życie. Dobrze się stało, że gubernator paulistański Paulo Egidio Martins ustanowił wreszcie prawo zakazujące surowo zanieczyszczania powietrza, wody, czy terenów niezamieszkałych, mieszczących zdrowiu 10 min. mieszkańców należących do wielkiego São Paulo. Zdarzyło się już kilka razy, że z braku deszczu czy wiatru znaczny procent ludności zapadł na choroby gardła i oczu, bowiem smęty chmury dymu z spalania samochodowych wiałły nad miastem niby przenikniony całun.

Ważne prawo władz paulistańskich ZABRANIA SIĘ ZATRUCIA POWIETRZE, WODĘ I ZIEMIĘ

Przedsiębiorstwo przemysłowe, różnych zakładów rządowych i prywatnych, rzek i rzeczek. Równocześnie Sekretariat ten będzie czuwał nad rozwojem 578 muniypaliw państwowych, zwłaszcza nad ich przemysłem, by powiązać je z przemyśłem, odpowiedzialnie za odpowiadanie wiednie środki przeciw zanieczyszczeniu powietrza. Prawo powyższe wprowadzone będzie powoli i z rozważeniem, by nie hamować nowego rozwoju ekonomicznego z jednej strony, z drugiej zaś by nie powodować bezrobocia przez pochopne zamknięcie fabryk czy zakładów zanieczyszczających powietrze czy wody rzek. Dlatego końca roku musi zrobić szczegółowy rejestr 60 tys.

Ciężka sytuacja na Węgrzech KRZYŻY EKONOMICZNY I CHOROBA JANOSA KADARA

Jeśli publiczna tajemnica na Węgrzech, że szef komunistycznej partii węgierskiej Janos Kadar choruje od dłuższego już czasu na komplikacje w kregostupie i grozi mu paraliż dolnej części ciała, to nie należy być zdziwionym, że w każdej chwili Kadar jest wystawiony na rezygnację z powodu swej choroby. Po wszechnie choroby, że Kadar ogłosił rezygnację podczas kongresu partyjnego, który się odbył kilka miesięcy temu.

Jak wiadomo, Janos Kadar (licząc obecnie 62 lat) dostał się do władzy po zwycięstwie Powstania Węgierskiego przez tysiące żołdaków sowieckich, którzy 20 lat wstecz. Okazał się jednak zręcznym politykiem wobec Moskwy, ponieważ w ostatnich latach zliberalizował znacznie reżim komunistyczny w kraju odnośnie własności rolnej i wolności osobistej. Prawie zaniki dawniejszy terror polityczny. Dzięki temu Kadar zdobył dużą popularność wśród narodu.

Moskwa, licząc się ze stanem zdrowia Kadara, postarała się już o jego następcę w osobie Karoly Nemetha, człowieka ślepo oddanego Rosji, choć znany jest także jako dobry ekonomista. Takiego zaś człowieka potrzebna, by wydobyl kraj z ciężkiego kryzysu ekonomicznego, jaki obecnie przeżywa. Do kryzysu tego przyczyniła się głównie cena ropy sowieckiej, 3 - 4 razy wyższa od poprzedniej. Fakt ten uzależnia całkowicie Węgry od Kremia.

Inne państwa socjalistyczne jak Niemcy Wschodnie, Czechosłowacja, Bułgaria i nawet Polska, począwszy od 1976 roku, wydstwały się czelnie o dostawę ropy po znacznie niższej cenie, niż oferował Kadar. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

człowieka ślepo oddanego Rosji, choć znany jest także jako dobry ekonomista. Takiego zaś człowieka potrzebna, by wydobyl kraj z ciężkiego kryzysu ekonomicznego, jaki obecnie przeżywa. Do kryzysu tego przyczyniła się głównie cena ropy sowieckiej, 3 - 4 razy wyższa od poprzedniej. Fakt ten uzależnia całkowicie Węgry od Kremia.

Inne państwa socjalistyczne jak Niemcy Wschodnie, Czechosłowacja, Bułgaria i nawet Polska, począwszy od 1976 roku, wydstwały się czelnie o dostawę ropy po znacznie niższej cenie, niż oferował Kadar. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

człowieka ślepo oddanego Rosji, choć znany jest także jako dobry ekonomista. Takiego zaś człowieka potrzebna, by wydobyl kraj z ciężkiego kryzysu ekonomicznego, jaki obecnie przeżywa. Do kryzysu tego przyczyniła się głównie cena ropy sowieckiej, 3 - 4 razy wyższa od poprzedniej. Fakt ten uzależnia całkowicie Węgry od Kremia.

Inne państwa socjalistyczne jak Niemcy Wschodnie, Czechosłowacja, Bułgaria i nawet Polska, począwszy od 1976 roku, wydstwały się czelnie o dostawę ropy po znacznie niższej cenie, niż oferował Kadar. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Przeżoga dla Japonii JEJ SYSTEM RADAROWY JEST PRZESTARZAŁY

Wyładowanie myśliwca sowieckiego "Mig-25" na lotnisku Hakodate — na jednej z wysp japońskich, udowodniło wielką prawdę: japoński system radarowy jest przestarzały, jak już to stwierdzili dawniej technicy amerykańscy. Japończycy jednak zdecydowali się na zmianę. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw. Wobec tego Kadar musiał zrezygnować z dostaw ropy do tych państw.

W KALEJDOSKOPIE

BRASILIA — Technicy brazylijski i amerykańscy współpracować będą ze sobą w opracowaniu projektów wykorzystania energii słonecznej i przypływów morskich dla celów energetycznych.

WARSZAWA — Episkopat Polski zapowiedział do narodu, by wspólnie przeciwstawić się przedziurawieniu państwa, kraju, a równocześnie wystąpił przeciw cenzurze rządowej, domagając się dla Kościoła dostępu do środków masowego przekazu, by odparć skutecz

PODSŁUCHANE...

W PARAFI POLSKIEJ W RIO DE JANEIRO począwszy od 29 sierpnia odbywa się nawiązanie obrazu M. Boskiej Częstochowskiej w tamtejszych rodzinach polskich. Nawiązanie obrazu M. Boskiej w każdej rodzinie trwa 7 dni, od niedzieli do niedzieli, przy czym wreczenie obrazu odbywa się w niedzielę pod koniec Mszy św. W rozpoczęciu wizytacji obrazu oraz jej zakończeniu bierze udział kapłan ze Zgromadzenia Chrystusowców. Pierwsze nawiązanie obrazu M. Boskiej Częstochowskiej miało miejsce w rodzinie p. sliwowskiego — prezesa Tow. Polonii. Podobne nawiązania realizują się w Polsce od 19 lat, dzięki inicjatywie Ks. Kardynała Wyszyńskiego. Polonia rioska zaś zawiąduje wprowadzenie tego zwyczaju przez ks. proboszcza Zenona Gasiorowskiego.

HOLD ZASŁUŻONYM — Dnia 26 sierpnia br. odbyła się w Kurytybie w Państwowym Szkole dla Giuchoniemych (Instituto de Recuperación dos Surdos Mudos do Paraná) uroczystość ku uczczeniu znanej i cenionej w brazylijskich kręgach kulturalnych polskiej pary małżeńskiejsp. Dra Mariana Ziemanowskiego i Prof. Ziemanowskiej, jako założycieli i pierwszych przemówienników osób z Defekcją słuchu i sfer rządowych parających oraz wreczeniu Prof. Ziemanowskiej gratulacji w dowód uznania jej wydatnej i produktywnych prac — na zakończenie uroczystości giuche dzieci brazylijskie, uczniowie tej Szkoły, jako specjalnie a wzruszające "homenagem" nadzwyczaj udatnie odpowiadają piosenkę w języku polskim.

PROF. CZESŁAW MARIAN BIEZANKO nadesłał w tych dniach do Redakcji pocztówkę z podziwianiami z Rzymu, wprowadzając nas w podziw dla odwagi i żywotności naszego zasłużonego rodaka. Na terenie entomologicznym. Dwa miesiące temu prof. Biezanek ciężko chorował na gripę, przeżył śmierć, dzięki Opactwu Bożej przyszedł on do siebie i odważył się nawet na daleką podróż do Europy, a także do Polski, gdzie posiada wiele przyjaciół wśród wybitnych uczonych. A trzeba pamiętać, że prof. Biezanek leży sobie osiemdziesiąt kilka lat.

Oto wymowny przykład dla młodych. Naszemu Rodakowi, sławnemu w Brazylii i za granicą ze swych odkryć i studiów na terenie entomologii (nauka o owadach) życzymy zdrowia i pomyślności w jego podróży po różnych krajach.

ZE STANÓW ZJEDNOCZONYCH JAN WÓJCIK ocenia nowo wydaną książkę pt. NOS PERAUS DO RIO DAS ANTAS. "Niespodzianką i zaskoczenie były kompletne. Czekaliśmy przecież na "Primórdios da Imigração Polonesa no RGS", a nie na zupełnie inną, na niezapowiedzianą książkę "Nos Peraus do Rio das Antas". Dlatego w pierwszej chwili nie mogliśmy się zorientować o co chodzi. Dopiero po dokładniejszym przyjrzeniu się, zrozumieliśmy o co chodzi i jak pięknie została pomyślana ta praca. Jak najserdeczniej dziękuję i za pamięć i za dedykację i wreszcie za to, że rozdział z mojej książki został tak ściśle przetłumaczony. Wierność tłumaczenia, a jednocześnie jego doskonałość świadczą o nieprzeciętnej znajomości języka polskiego, bo przecież o portugalskim nie mówię, to zrozumiałe."

Pomyśl układ książki "Nos Peraus do Rio das Antas" jest wspaniały. Szata zewnętrzna, mimo że nie jest "lukusowa", bardzo przyjemna. Te książki o polskim wychodźstwie nad rzeką Rio das Antas czyta się łatwo i przyjemnie, a wiadomości zawiera ona mnóstwo. Ilustrowana fotografiami, książka nabiera "połysku", tak że w rezultacie całość świadczy wspaniale i o Ojcu Pawle Wąsowskim i o tym którego zasługa są portugalskie tłumaczenie i notatki.

Ciesz się bardzo, że postać i serce sp. O. Pawła Wąsowskiego zostały utrwalone i że do tego również ja moim rozdziałem o nim się przyczyniłem. To była naprawdę piękna postać i pozostanie wiekiem Ks. Alberta Stawińskiego zasługą, że pamięć o nim nie zaginie... Szczęście gratuluje i raz jeszcze serdecznie dziękuję za tak piękną książkę i za całą pracę "ku chwale Polaków" i za umieszczenie w tak wspaniały sposób "Balcerowych Następów" w tej wartościowej i potrzebnej książce."

CZWARTY BRAZYLJSKI KONGRES PSZCZELARSKI zakończył się dnia 11 września bieżącego roku. Kongres ten miał charakter międzynarodowy. Jak zwykle przy takich okazjach ma miejsce dość agresywne zwadnictwo. I jeśli pod tym względem będziemy analizować rezultat Kongresu, to możemy zapisać na konto naszej etnii dwa sukcesy.

Pierwszy, to występowanie grupy folkloru, przyjęty jak najlepiej, jest zawsze bardzo atrakcyjny. Nawiasem mówiąc grupy innych narodowości tak samo były zaproszone, nie były jednak w stanie stawić się we właściwym czasie.

Drugim ujawnił się w całej pełni, kiedy to Dr Mário Souza Stadler, prezydent Federacji Rolnictwa na Stan Parany, będąc jednocześnie głównym "patrocinadorem" i głównym mówcą Kongresu, w oficjalnej części przemówienia, w obecności przedstawicieli władz lokalnych, zaczął swoje przemówienie od wyznaczenia miejscowości: Cruz Machado, Mallet i Irati. Miejscowości te określił jako te w których pszczelarstwo Parany miało swój początek. Trudno w tej chwili powiedzieć, czy to określenie jest ścisłe, szczególnie jeśli chodzi o miejscowość Irati.

Do powstania opinii wyrażonej przez Dr Mário przyczyniło się wystawienie trzech ul pochodzenia polskiego tj.: ul Ciesielskiego (z Prudentópolis), ul Dolinowskiego (z Araucária) i ul Lewickiego (z Cruz Machado). Szczególnie napis na ul Lewickiego był wymowny. Można tam było przeczytać, że ul tego typu powstał w roku 1870 w Polsce i że od roku 1911 są masowo używane w Municyplum Cruz Machado, produkując w 1370 ulach tego typu w roku 1975 około 45 ton miodu. Parabéns pszczelarzom z Cruz Machado.

Przy najbliższych okazjach postaramy się temat ten przedstawić obszerniej. Na zakończenie dodamy tylko, że ul te zostały wystawione przez prof. Stanisława Kurlieto i pochodzą z jego Skansenu (kolekcji), znajdującego się w Araukarii.

KALENDARZE POLSKIE Z USA już nadeszły. Rodacy z Kurytyby którzy zamówili Kalendarz mogą go odebrać w Redakcji "Ludu".

Potrzebna pomoc domowa

Poszukuje się samotną kobietę jako pomocnicę domową (służącą do wszystkich robót) dla rodziny złożonej z dwóch osób. Dom jest na wybrzeżu morskim (Estado de São Paulo — Litoral Norte) i kandydatka powinna lubić spokojne życie oraz zwierzęta (psy i ptaki). Zgłoszenia kierować do Redakcji "Ludu" pod adresem: "Empregada para todo serviço — Litoral Paulista", podając wiek, pochodzenie, wymagana płaca oraz referencje.

Wiadomości z Seberi (Rio Grande do Sul)

Było to dnia 22 sierpnia 1976 roku. Niedzienna uroczystość wydarzyła się w miejscowości Pinhal, powiatu Seberi RS. Tużejsza Polonia z okazji święta Stulecia tu w Brazylii, zorganizowała wielki festyn, jakiego do tej pory nikt nigdy nie przeżywał. Motywem religijnym tejże uroczystości było święto Matki Boskiej Częstochowskiej — Królowej Polski, której obraz cudowny znajduje się właśnie w miejscowości Pinhal.

Na program świąteczny złożyły się następujące punkty istotne:

O godzinie 10,30 — Msza św. z kazaniem w języku polskim. Po Mszy św. nastąpiło wreczenie dyplomów zapłacono dla najstarszych Polaków tak narodzonych już w Brazylii, jak i przybyłych z Polski dawno temu i tu osiadłych. Potem nastąpił obiad uroczysty oczywiście z szarskimi, z napojami i słodyczkami po polsku. Siostra Urszulanka Teresa Turek wyspecjalizowana w sztuce kuchennej i w najrozmaitszym pieczeniu dowiodła, że gdziekolwiek nasze polskie serniki czy babki lub paczki znajdują popyt absolutny. I tak też było, nie pozostało nic z tych smakołyków.

Około godziny trzeciej po południu nastąpiło obranie i ogłoszenie Królowej Stulecia Polonii — jednej z dziewcząt polskich. A było sześć kandydatek.

Następnym punktem programu był występ folklorystyczny dzieci z Rondini RS, które tańczami i śpiewem polskim zachwyciły masę ludzi, które gościły na tej uroczystości.

Innym obiektem atrakcji była piłka nożna koła Piłki Stulecia, której kołami został jeden z Polaków uważając ten czyn za wielki symbol i pamiętkę Stulecia. Wziewskiel polskie a nawet włoskie nieprzerwanie uromacalicy całą uroczystość.

Gdy chodzi o ilość ludzi uczestniczących w tym wydarzeniu to na około trzech można liczyć. Oczywiście tysięcy gości. Oczywiście przegniatająca Poprawa, niektórzy mówili, że było więcej Polaków niż ludzi. Ciekawe powiedzenie, bardzo dowcipne. Aut różnego rodzaju można było naliczyć około 350. Trzeba przyznać, że Polacy tym razem nie spali się nadzwyczajnie, pokazali, że nie są ulomkami, że ich znaczenie w życiu zbiorowym tujejszego powiatu jest bardzo wpływowe i nieprzebrane.

Komitet organizacyjny w osobach: Zanonii Chmielewskiej, Józefa Pomorskiego, Honorata Graczyka, Jana Bleska, Ludwika Wiczorka i innych starszych panów o wielkiej wydajności w pracy społecznej dla tego święta, spisają się nadzwyczajnie. W uroczystości udział brał także z Seberi i z Rondini — pan Władysław Krzyżanowski z rodziną.

Na uwagę zasługują tu fakt, że w Seberi zażycie mieszkuje procentowo duża ilość Polaków z ostatnich wielkich emigracji oraz niektórych przybyłych tu po roku 1924. Skupiska po wsiach są bardzo znaczne jak: Li-

Jan Kreczyński, Józefa Kowalska, Antonia Tobolka, Antonia Jaroszewska, Józef i Maria Waszkowscy (obojcie z Polaki). Ludowe stroje kolorowe polskiego wrobu nadano specyficzny ton tejże uroczystości.

Można powiedzieć, że stwardzają stary Polacy zamieszkałi od lat, że to do tej pory najwspanialsza manifestacja etnii polskiej okolicach Alto Uruguai, w której Polacy, że ich widać w poster Brazylii jest widać i przyzwyczajone do dyscyjli Ojcow i do ich majestatu kipi nigdy nie zatracę.

Ks. Roman Danowski

Jan Ruszel (jeszcze z Polski), 84 lata — Jan Zminko (z Lubelskiego), lat 70. Mateusz Sassenowicz — Polak litewski — Józef Ubiński

KRONIKA RIO DE JANEIRO

„Święto Narodowe”

Siódmego września, w dzień Święta Narodowego Brazylii, zakończył się tzw. "Tydzień Ojczyzny". Przez Parę dni, oprócz oddziałów wojskowych, wzięły udział w paradzie również grupy cywilne i szkolne. Salwa 12 minut, "ów armatnich dala sygnał do rozpoczęcia uroczystości. Otwierali defiladę, jak zwykle, kombatanli: brazylijscy, angielscy, polscy, amerykańscy, francuscy i belgijscy. Grupa Stowarzyszenia Polaków i Kombatantów (SPK) dość pokazną, otrzymała gromkie brawo od tłumnie przybyłych, pomimo deszczu, publiczności. Defiladę otworzyli w mundurach historycznych. Defilowało około 1000 ludzi, trwało to dość długo, bo od godziny 9-tej prawie do południa. W czasie ostatniego tygodnia przedświątecznego, delegacja SPK, wraz z poczetem stowarzyszenia, wzięła udział w uroczystej przyprawie rekrutów w pułku artylerii ciężkiej "Montesa" w "Militar", po której odbył się coctail, ofiarowany przez wodzę pułku — pułk. Tinoco, oraz w dniu 3-go września — w defiladzie i uroczystym wciągnięciu na maszt sztandaru narodowego na "Quinta da Boa Vista", przed tym pałacem cesarskim. W defiladzie tej również wzięły udział, oprócz oddziałów wojskowych, grupy cywilne i szkolne.

FERRAGENS HAUER LTDA.

1888 — 1976
88 ANOS

Ferramentas, Ferragens em geral, Gaxetas e Chapas, Amianto, Serras, Cobre, Latão, Alumínio, Aço Inoxidável, Artigos Domésticos, Talheres, Porcelanas, Tintas, parafinas, Furadeiras, Máquinas e Bombas Elétricas e máquinas de cortar grama.

Z LISTÓW DO REDAKCJI

Londrina, 1 września 1976

Szanowna Redakcjo!

Raz jeszcze skorzystałam z uprzejmości Redakcji, w wiadomości z zalem czytelników, że wobec tak dużej ilości listów, zapas książek przeznaczonych do oddania wysłać się, tak że "zamykam" wysyłkę. Zachowałam adresy, by ewentualnie coś wysłać w przyszłości. W tym celu dziękuję za ich gotowość do przyjęcia listów. Ta korespondencja dała bardzo ciekawe wyniki. Okazało się, że jeszcze wielu ludzi czyta po polsku i bardzo polubił ten żłki przagnie, i to nie tylko starsi, ale i młodzi, czego dowodzi czwarte pokolenie. Matki przagnę polskiego języka nauczyły lub boją nad tym, że warunki na to nie pozwalają. Pisze jedna czytelniczka, że uważa polską książkę na bardziej ciekawą. Tak, Droga Pani, i ja też doszłam do tego wniosku, chociaż dużo czytałam i to nie tylko polskie i brazylijskie, ale i przekłady (lub w oryginalnej literaturze) innych języków. Najwięcej było próśb o Siemkiewicza, Prusa, Awerbada, ale także o literaturę historyczną, o albumy (to są te skarby, o które jednak najtrudniej, bo niestety nie mam ich), o powieści historyczne, o albumy (to są te skarby, o które jednak najtrudniej, bo niestety nie mam ich), o powieści historyczne, o albumy (to są te skarby, o które jednak najtrudniej, bo niestety nie mam ich).

WAGA!

WAGA!

OD STYCZNIA PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1976

Pocztą zwykłą:
W Brazylii ..... Cr\$ 100,00
W krajach północno i połudn-amerykańskich ..... 22 dolarów
W Europie, Azji, Afryce i Oceanii ..... 25 dolarów

Pocztą lotniczą:
W Brazylii ..... Cr\$ 120,00
W krajach północno-amerykańskich ..... 27 dolarów
W krajach północno-amerykańskich ..... 32 dolarów
W krajach europejskich, itd. ..... 35 dolarów
Cena egzemplarza w Kurytybie ..... Cr\$ 2,00

PREZYSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ

PREZYSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ

W USA: Rev. Wojciech Sojka, St. John Kanty Prep. ERLE - PA - 16501.

We francuskiej stoczni Saint Nazaire spuśczone w czerdzi firmy "Shell" i nazwany "Batillus". Potwór ten ma 414 metrów długości, 66 metrów szerokości i może zabrać do 677,000 ton ropy naftowej. W porównaniu z nim największe okręty wojenne, amerykańskie lotniskowce o napędzie atomowym, są niemal karłami.

Najwyższy nie tylko w Polsce, ale chyba także w Europie komin ma otrzymała znajdująca się w budowie wielka elektrownia w Koźlicach pod Radomiem. Obecnie komin sięga wysokości 50 metrów, ale ma do przyszłego roku wyrosnąć do wysokości 300 metrów. Ta zawrotna wysokość jest potrzebna, bo powstaje po raz pierwszy kocioł energetyczny o mocy 500 megawatów i kocioł produkujący 1.650 ton pary na godzinę.

Mimo "ducha Helzkiego" wycięg zbrojeń znów zwiększa tempo. W ubiegłym roku wydatki na zbrojenia przekroczyły 300 miliardów dolarów (w cenach stałych z 1973 roku). Miał znowu jest fakt, że wydatki te najgwałtowniej wzrosły w krajach rozwijających się, przeważnie ekonomicznych. Od 1960 roku wzrosły tam z 15 do 40 miliardów dolarów, a w krajach Bliskiego Wschodu nawet osiemkrotnie, gdy w Ameryce Łacińskiej tylko dwukrotnie.

OBIECNIICE DEMOGRAFOW (K. G.)

Ekspertsi demograficzni Organizacji Narodów Zjednoczonych stwierdzili, że każdy obywatel kraju wysoko rozwiniętego, który przyjdzie na świat w roku 2000, będzie miał statystycznie szansę dożywać osiemdziesiąt lat. Demografia ma jednak nie wspólnie z demokracją. Ci sami ekspertsi uważają bowiem, że obywateli krajów rozwijających się — najwięcej 65 lat życia. W tym miejscu warto dodać, że 60-letnia jest to średnia długość życia mieszkańców krajów rozwijających się w roku 32 lata. Mniej więcej tyle samo w czasie pełnego rozkwitu Imperium Rzymskiego — czyli 2 tysiące lat temu.

Polak twórcą gwiazdzistej kolekcji

Najbogatsza kolekcja historycznych sztandarów amerykańskich należy do Bolesława Mastala i jego żony Marii Luizy d'Otrange. Wartość tego unikalnego zbioru określa się na milion dolarów.

Amerkanie nie ukrywają dumy, że znaleźli się oni w posiadaniu przybyszów z Europy, który w ciągu trzech dekad zdołał zgromadzić ponad 200 sztandarów — wiele z nich to egzemplarze unikalne, jakie nie zachowały się w żadnym innym muzeum.

Bolesław Mastal — historyk sztuki, wydawca, autor fachowych rozpraw — jest rodowitym Polakiem. Urodził się w Krakowie, a na ziemi amerykańskiej znalazł się dopiero podczas wojny. Kolekcjonerstwo jest zawodem Bolesława Mastala. Wydał w 1970 roku polski przewodnik przez niego wydany w języku polskim, w którym wzmianki o amerykańskich sztandarach w latach 1763-1863. W tym roku Kongres zatwierdził nową flagę z 15 gwiazdami.

Szesnasty stan — Tennessee, aż 22 lata czekał na umieszczenie swojej gwiazdy na niebieskim tle — stało się to dopiero w 1818 roku, kiedy liczba stanów wzrosła do dwudziestu.

W dzisiejszym kształcie trzynastka czerwonych i białych pasów oraz 50 gwiazd na niebieskim tle — standardy amerykańskie mają dopiero od 1960 roku, kiedy to w USA przyłączono Hawaje. 49-gwiazdny sztandar pojawił się nad Białym Domem tylko rok, natomiast 48 gwiazd przetrwało siedmiu prezydentów, a obowiązowało blisko pół wieku od 1912 roku (po przyłączeniu Nowego Meksyku i Arizony). Do 1959 roku, kiedy czterdziestymy gwiazdą stanem została Alaska. ("Nowy Dziennik")

WŁÓW DZIS

Znaczenie miasta Lwowa, o którym nie dają zapomnieć jego pełni temperatury byłymi mieszkańcami, było i jest duże.

To fortca na szlaku najdłuższych tatarskich pułkier Rzeczypospolitej, której ten gród był zawsze wierny.

To miasto o dużej atrakcyjności dla przybyszów, którzy w nim szybko polonizowali.

Mimo ponad stuletniej niewoli politycznej, nie udało się miastu zmienić duchowo. Jedynie, co się udało, to wbić cieżci niechęci między dwoma sąsiedziami na tej samej ziemi.

Po roku 1918 Lwów stracił wiele na rzecz innych ziem Rzeczypospolitej, z Warszawy na czele, ale przed 1939 r. rozbudowywał się wspaniale i gędy nie wojna, były nowoczesny.

Kościół M. B. Ostrobramskiej na Łyczakowie, sanatorium przy ulicy Kurkowej, rządy nowoczesnych domów, zaczęła się w końcu XIX wieku, zbudowana sieć tramwajowa, kolonia kolejarzka z dworcem głównym i wiele innych, były wrazem tego rozwoju.

Położenie miasta na wzgórzach Rostocza, zadziw-

RZECZY CIEKAWIE I PRAWDZIWE

SITUACJA ZBOZOWA

W ciągu nadchodzących lat ceny zboża na rynku światowym będą stać wzrastać. Związek Sowiecki — jest to często zapomniane — jest największym producentem zboża na świecie (wytworzył bowiem 27,4 proc. produkcji — są to średnie dane z lat 1971 - 1974), od czasu w wysokim stopniu wpływ jego klimatu.

95 procent sowieckich pól uprawnych położone jest bowiem na północ od 45 równoleżnika, podczas gdy w USA większość gruntów uprawnych leży na południe od tej linii klimatycznej. Jak zaś o klimacie dojdzie do pewnego ochłodzenia klimatu, co tylko pogłębi obecne trudności. Do tego należałoby dodać szybki wzrost stopy życiowej w Japonii, która produkuje tylko 40 proc. konsumowanego pożywienia i importuje 91 procent spożywanego zboża, oraz nieodwracalne wroczenie krajęw komunistycznych w erę wysokiej konsumpcji.

Ekspertsi FAO obliczyli, że aby stawić czoło światowemu przystoiwu ludności — z 25 lat świat będzie liczył 6,5 - 7 bilionów mieszkańców — produkcja zbozowa na naszym globie powinna powiększyć się o 25 milionów ton rocznie. Zarówno w Europie, jak i USA mają bodziec zachęcający do zwiększenia produkcji rolnej. W 1973 r. amerykański sekretarz rolnictwa E. Butz wprowadził radykalną zmianę polityki rolnej USA. Do tego czasu — w związku z nadmiarem zboża na rynku światowym — rząd amerykański sztucznie — obniżał produkcję rolną, a rolnicy w Stanach Zjednoczonych otrzymywali premie za nieobsianie gruntów uprawnych. W ten sposób zamrożono w "banku rolnym" 10 milionów hektarów. Obecnie areal ten można przeznaczyć pod uprawę. Jednakże aby uzyskać taki wzrost produkcji rolnej, jakiego by pragnął rząd federalny (zboża o 30 proc., kukurydza o 50 proc., oraz soja o 40 proc.), należałoby jeszcze powiększyć areal upraw o dodatkowe 12 milionów hektarów.

Przebieganie kościoły, przypominają Florencję. I to mnielo od 39 roku lat 37. W prasie emigracyjnej pojawiają się dosyć często reportaż z Lwowa. Piszą je ludzie, którzy Lwów znali dawniej, urodził się w nim lub tu studiował. Warto o nim mówić, co piszą. W ostatnim numerze "Skrzydła" (czerwiec 1976 r.) znajduje się artykuł Michała Przemyskiego pt. "Byłem we Lwowie". Przypiechaj do miasta, jak piasek, po 36 latach. Miasto nazwa "kochanym". Dworzec główny "kolejowym", jest "brudny i zadbany". Przedstawiciel Inturistki odczekiwał go i zawiódł do "przedwojennego hotelu George'a, będącego nadal najlepszym hotel we Lwowie". Ten hotel, choć największy, był już w 1939 roku mocno przestarzały. W roku 1976, przetrwały. W roku 1976, przetrwały. W roku 1976, przetrwały.

Z poprzednich reportażów wiemy, że czynne są tylko kościoły: Katedralny i św. Antoniego. To samo pisze Przemyski. Polaków zostało w mieście 25 tysięcy.

W ciągu 37 lat, miasto mało się zmieniło, choć ilość mieszkańców wynosi 650 tysięcy. Te domy, które mieszczono w 1939 roku 360 tysięcy, obecnie mają ich dwa razy tyle. Skutkiem tego starsze domy szybko przechodzą w ruinę.

NAJ, NAJ...

Najścisłej pachnącym kwiatem jest kwiat kaktusa. Jego zapach czuje się na przestrzeni kilku km.

W Norwegii winny samolowny ścięciu lub polanami drzewa musi za karę zaszadzić trzy takiego samego gatunku.

Kopuła i wieżycy jednego z hinduskich chramów pokryte są warstwą złota o ogólnym ciężarze 635 kg.

Najstarszym ze stołecznych miast świata jest Damaszek w Syrii. Stał się on stolicą w drugim tysiącleciu przed naszą erą.

"Najstarsza" ludność świata legitymuje się Europą. W chwili obecnej 9,8% jej mieszkańców liczy sobie ponad 65 lat. W roku 2000 — jak się oblicza — odpowiednia liczba wyniesie 13,1%.

"Najurodzajniejszym" z ziemi jest 1935 rok. Dorówna mu pod tym względem dopiero rok 1982: mają być wówczas cztery zacięcia Słońca i trzy Księżycy.

BANK NASION

Fonad 90 tysięcy pojemników z nasionami roślin uprawnych znajdujących się w Fort Collins w Kolorado (USA). Nasiona zamagazynowane w betonowych schronach przywiezione zostały ze wszystkich części świata. Szczególnie pieczołowicie przechowywane są nasiona podstawowych roślin uprawnych, zwłaszcza zboż.

Pomysł założenia "banku nasion" powstał w 1958 roku, kiedy to niektórzy uczeni zaczęli wyrażać obawy, iż dążenie selekcyjnych do wyhodowania jak najbardziej wydajnych odmian, może nieoczekiwanie doprowadzić do... głodu na świecie. Stwierdzono bowiem, że najbardziej wydajne zboża stają się z pokolenia na pokolenie coraz mniej odporne na warunki atmosferyczne oraz choroby i szkodniki.

Ziarna przechowywane w Fort Collins pochodzą z tych rejonów, gdzie — jak stwierdzono — rośliny uprawne noszą najmniej śladów ingerencji człowieka, to znaczy są najbardziej zbliżone do roślin, które niegdyś, w czasach zamierzchłych i w warunkach pierwotnych daly początek podstawowym kulturom rolniczym.

CZASZKA — PROBLEMEM

Wedle ogólnie przyjętych sądów najdawniejsza ludność Ameryki — przodkowie Indian — przybyła na drugą półkulę z północnej części kontynentu azjatyckiego, skąd przedostała się przez lądowy most istniejący Przesmyk Beringa (obecnie w tym miejscu znajduje się Cieśnina Beringa, oddzielająca Amerykę od Azji).

Na podstawie dotychczasowych danych oceniano pojawienie się najstarszej ludności Ameryki na mniej niż 10 tysięcy lat temu. Dlatego też zrozumieliśmy sensację wywołaną znalezieniem na terenie Ekwadoru skamieniałej czaszki ludzkiej, której wiek — określony przy pomocy dwóch różnych metod radiometrycznych — wyniósł dokładnie tyle samo: 28 tysięcy lat.

Naukowcy stanęli przed zagadką — albo hipotezę o stopniowym zaludnianiu Ameryki od północy trzeba będzie poddać radykalnej rewizji, albo też znaleziona czaszka należy do człowieka, który dotarł do Ameryki w inny sposób, na przykład na tratwie, która prądy i wiatry przyniosły z brzołw azjatyckich przez cały Pacyfik...

REKONSTRUKCJA ZAMKU PRASKIEGO UKONCZONA

W ostatnich latach uczyniono znacznie więcej dla ratowania i restauracji zabytków Złotej Pragi niż przedtem w ciągu całego dziesięciolecia. M. in. dobiegł końca generalny remont mostu Karola. Zdobłace ten zabytek wspaniałe rzeźby, nie zostały, jak to pierwotnie planowano, zastąpione kopiami, ale stoją na swym dawnym miejscu, oprócz czterech posągów, których stan uznano za krytyczny.

Praga otrzymała także nową galerię, gromadzącą bezcenne zabytki sztuki. Ponad 450 eksponatów — obrazów i rzeźb — powstałych w okresie od XIII do XVIII w. dzieł czeskich artystów, gromadzi ekspozycja w klastorzach św. Jerzego na zamku praskim. Klastorz wzniesiony w 973 roku przez siostrę czeskiego księcia, Bolesława II, należy do najcenniejszych zabytków Czech, a jego dzieła związane są nierozwalnie z dziejami Hradca, a jego dzieła związane są nierozwalnie z dziejami Hradca, a jego dzieła związane są nierozwalnie z dziejami Hradca.

W celu przywrócenia jego dawnego piękna, w ramach ogólnych prac nad rekonstrukcją zamku praskiego, przewidziano na konserwację klastorza 50 mln koron. Prace trwały 11 lat, w tym 5 lat we wnętrzu.

JEDNEGO PIJAKA MNIEJ — JEDNEGO CZŁOWIEKA WIĘCEJ STWARZA...

SARCOTON

ZWALCZA PIJAŃSTWO

Do nabycia w aptekach i drogeriach

Benjamim Zilli & Cia. Ltda.

IMPORTADORES

ARAME FARPADO DE VÁRIOS TIPOS e ARAME LISO GALVANIZADO, AOS MENORES PREÇOS.

Avenida 7 de Setembro, 2142 — Fones: 22-2058 — 22-2133

Endereço Telefónico: "BENZILLI" — Caixa Postal, 102

CURITIBA — PARANA

ZAWIADAMIAMY ŻE JUŻ UKAZAŁ SIĘ

NOWY CENNIK PEKAO

OBOWIĄZUJĄCY OD 1-GO PAŹDZIERNIKA 1976 ROKU

Zadacie go od autoryzowanych dealerów lub PEKAO TRADING CORPORATION

225 PARK AVENUE SOUTH 333 NORTH MICHIGAN AVENUE
NEW YORK, N. Y. 10003 CHICAGO, ILL. 60601

KĄCIK RODZINNY:

Wykorzystaj choć kilka chwil na przemyślenie ważnej dla sprawy twojej pracy... Czy wykonujesz swą pracę sumiennie, dobrze?...

Jak pracujesz?

blizszych współpracowników? — TAK 1 pkt — NIE 0 pkt. PYTANIE 6 — Czy nigdy nie spozniasz sie do pracy?...

Kacik Mlodziezowy

DZIAŁ ZESPOLU IMIENIA MATKI BOSKIEJ CZESTOCHOWSKIEJ. Dzień dobry, droga Młodzieży! WIOSNA... Oby ze zbliżającą się wiosną, opuściła się gołębica...

Uśmiechnij się...

Nauczycielka spytała pewnego razu Marysie: Marysio, co ty wiesz o boconian? — Nic, proszę pani, bo podobno bocon to bajka...

Przypowieści na nasze czasy (108)

P. Zofia przeczytała w klasie krótką przypowieść o kwasie chlebnym, a mianowicie: "Królestwo niebieskie jest podobne do kwasu, który kobieta zacyliła w trzech miarach maki, aż się wszystko zakwasilo..."

Nienawiść

Nienawiść, nienawiść czarna, Wciąż z naszej jaźni wybucha. Mielą wciąż zniszczenia zarna: Radość serc, pogodę ducha...

A LIBERTY CURITIBA — SALDANHO MARINHO, 148 Fones: 34-3741 — 24-8052

AUTO MECANICA LONDRINA DE GETULIO THADEO OSTROWSKI Mecanica de automoveis em geral. Pintura — Lataria e Torno.

O MELHOR EM PREÇO E SERVIÇO AUTO VIDROS S. CRISTÓVÃO TEM DE TUDO PARA SEU CARRO VIDROS-BORRACHAS-ACESSÓRIOS

INDICADOR PROFISSIONAL Lekarze: DR. LUDOVICO RYBYGIER MEDICO Estágio Hospitalar de 4 anos nos Estados Unidos...

Dentysty: DR. MARIA E. BARANSKI KANIAK CIRURGIA-DENTISTA Alameda D. Pedro II, 602 — RATEL

Szpital: GINECOLOGIA — DOENÇAS DAS MAMAS DR. CLAUDIO PACIORNIK Exames com hora marcada — Fone: 22-2222

Advokaci: DR. LEOPOLDO ANTONIO SOKOLOWSKI Sprawy cywilne, kryminalne, inventariz. itd.

ESCRITÓRIO DE ADVOCACIA ELIMAR SZANIAWSKI / FERNANDO SIMAS Civil — Criminal — Commercial — Trabalhista

W DOLINIE TIBAGI — Jak raz gotowa. Właśnie rozpalilem dobrze. To zdrowo tak się wyparzyć. Człowiek cały dzień nie brudzi...

W małym przedsiomku stała laweczka. W salce wiatrowej było w srodku okrągłe węglenie. W nim cztery wielkie gęsto obłożone rozżarzonymi węglami.

Natychmiast przypomniałem sobie jej ostrze. Jak szary pomknąłem do kąta. Drzącą rękę wyczepiałem z worka mojego Walthera. Roberto zupełnie się nie zorientował.

Kacik Młodziezowy (Dokończenie ze str. 6) Dobrze by było, gdyby było jakieś stowarzyszenie pośredniczące...

Druga Pani Henryko! Odrzucił bez upoważnienia, umieszczam list w Kąciku. Tyś w tym czasie różnych ciekawości, tyle entuzjazmu i wibracji, że nie...

Wiadomości sportowe Jedenastka brazylijska rozegra dnia 6 października blizszego mecz z rioską drużyną Flamengo...

A LIBERTY Saldanha Marinho, 148 — Fone: 24-8052 HORARIO — 11,30 às 12,30 — A noite desde 19,00 horas.

Paczki DO POLSKI SWOBODNY WYBÓR PIENIĄDZE ALBO PACZKI WOLNE OD CŁA KURS OFICJALNY

RADIO GAMBIJÓ ZYE — 348 — 1520 KHZ Boa música, Clube dos Sócios, Terço em Família...

PRESENTES CRISTAIS PORCELANAS PRATARIA TALHERES etc. CREDIÁRIO Paulo Müller, Filhos & Cia. Ltda.

MIGAWKI Z «OPOKI» RUSINI (w opracowaniu STEFANA CZAPLIŃSKIEGO) A zarazem Polacy uznają prawa narodu ruskiego na Rusi Czerwonej...

Druga ważna sprawa jest kwestia języka. Nie decyduje on o narodowości. Amerykanie nie są Anglikami, Prusacy nie są Argentczykami...

Rzecz prosta, musi się na Rusi Czerwonej odróżnić Cerkiew grecko-katolicka. Doświadczenie Chęmszczyzny i Podlasia uczy nas, że przymusowa kasata cerkwi uniekiej nie...

Oczywiście, nasuwa się jeszcze i drugie zastrzeżenie. Prozelityzm nie może być w obryt stronie. To znaczy, że uszanowania musi być pozycja kościoła łacińskiego w Ziemi Czerwieńskiej...

MATRYMONIALNE Inteligentna, samotna, trzydziestoparolatnia, blondynka, szczupła (o zgrabnej figurze), niebrzydka, wzrost 1,58 m...

